

Niels Juels Gade 5
1059 København K

AB/mh

Dato
14.5.74

Journal nr.
1551

Hr. ekspeditionssekretær
L. Holten
Ministeriet for Kulturelle
Anliggender
Nybrogade 2
1203 København K.

Kære hr. Holten.

Vedlagt sender jeg svar på skrivelse af 1. maj 1974 vedr.
plakaten: Socialisme - Kapitalisme.

Da Indbindingscentralen og vel også Bibliotekscentralen
synes at være stærkt i Focus for tiden, har jeg i skri-
velsen forsøgt at placere det rejste problem i en lidt
større sammenhæng samt givet et par nye oplysninger om
Bibliotekscentralens virksomhed.

Med venlig hilsen

Aase Bredsdorff
Aase Bredsdorff

Niels Juels Gade 5
1059 København K

AB/mh

Dato
13.5.74

Journal nr.
1551

Blad 1 (2)

Ministeriet for Kulturelle
Anliggender
Nybrogade 2

1203 København K.

Med skrivelse af 1. maj 1974 (j.nr. 239-6-73) har ministeriet anmodet om en udtalelse i anledning af folketingsmand Bernhard Baunsgaard's skrivelse af 23. april 1974 til kulturministeren angående Bibliotekscentralens plakat Kapitalisme - Socialisme. Ministeriet har samtidig forespurgt om kulturministerens skrivelse af 9. november 1973 (j.nr. 239-6-73) til Bernhard Baunsgaard giver anledning til bemærkninger.

Bibliotekstilsynet udarbejdede den 6. november 1973 et notat i anledning af, at hr. Bernhard Baunsgaard havde rettet en lignende forespørgsel til den daværende kulturminister hr. Niels Mathiasen. I notatet oplystes det bl. a., at børnebøger af socialistisk observans indtil for få år siden ikke fandtes på det danske bogmarked, og at udsendelsen af den omtalte plakat med tilhørende bogliste måtte ses som en naturlig konsekvens af, at dette forhold har ændret sig.

Til yderligere belysning af børnebogsproduktionen og dermed af bibliotekernes og Bibliotekscentralens rolle som formidlere af bøger til børn kan det oplyses, at det er karakteristisk for udviklingen i de sidste 10 år, at børnebogsforfattere har taget emner op, der tidligere ikke eller næsten ikke har været behandlet for børn, fx sex, døden, narkotika, forurening og børns rettigheder i forhold til voksne. Denne udvikling har fundet sted i hele Skandinavien og i en række andre lande, og den hører nøje sammen med udviklingen på opdragelsesmæssige, pædagogiske- psykologiske og samfundsmæssige områder.

På grund af emnerne vil adskillige af disse nyere bøger være samfundskritiske, og de vil muligvis vække debat hos voksne. For bibliotekerne må det være en selvfølge at formidle denne litteratur, ligesom det er en selvfølge at den enkelte bog vælges under hensyntagen til bibliotekslovens bestemmelser for bogvalg.

Bibliotekscentralens udgivelser af plakater og boglister må afspejle det foreliggende bogmarked og de bør som et biblioteks bogbestand vurderes som en helhed. Bibliotekstilsynet skal derfor igen henvise til Bibliotekscentralens årsberetninger, der viser, at mange og meget forskellige emner tilgodeses. Det bør endvidere erindres at Bibliotekscentralen ikke, som hr. Baunsgaard skriver, er en offentlig institution, og at bibliotekerne i hvert enkelt tilfælde tager stilling til, hvilket plakat- og boglistemate-

Alle breve til Bibliotekstilsynet bedes adresseret til dette og ikke til enkeltpersoner

	Dato	Journal nr.	
AB/mh	13.5.74	1551	Blad 2

riale, de vil købe. Bibliotekscentralen modtager ikke stats-tilskud til produktionen af dette materiale, og planlægningen af det foretages af udvalg af praktiserende børnebibliotekarere, der udskiftes med regelmæssige mellemrum.

Til kulturministerens skrivelse af 9. november 1973 har Bibliotekstilsynet med henvisning til ovenstående den bemærkning, at oplysningen om, "at der indtil for få år siden ikke fandtes børnebøger med socialt indhold" næppe er præcis nok til belysning af den foreliggende sag, da der kan henvises til mange ældre børnebøger med socialt indhold.

P. b. v.

Aase Bredsdorff

Bilag:
Bibliotekscentralens årsberetning 1970/71 - 1971/72 -
1972/73 + oversigt over produktion 1973/74

MINISTERIET FOR
KULTURELLE ANLIGGENDER

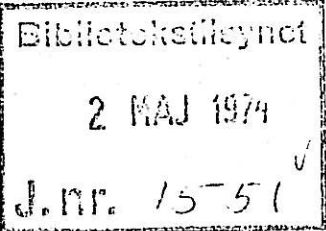
NYBROGADE 2, 1203 K. TLF. ~~XXXXXXXXXX~~
(01) 13 93 01

2.kt. J. NR. 239-6-73
(BEDES ANFØRT I SKRIVELSE
VEDRØRENDE DENNE SAG)

København, den

/ maj 19 74

IH/th

Kopi EM. 4B

./.

I anledning af den i fotokopi medfølgende skrivelse af 23. april 1974 (med bilag) fra folketingsmand Bernhard Baunsgaard angående en propagandaplakat for læsning af "røde" børnebøger skal man herved anmode Bibliotekstilsynet om en udtalelse.

Man skal samtidig forespørge, om kulturministerens skrivelse af 9. november 1973 (j. nr. 1551) til Bernhard Baunsgaard, hvoraf Bibliotekstilsynet har modtaget notits, giver anledning til bemærkninger.

P. M. V.

E.B.

Lønning Holten
direktør

Bibliotekstilsynet

FOLKETINGET
CHRISTIANSBORG

DEN 23. april 1974.

Kulturminister, fr. Nathalie Lind
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

./.

Jeg skriver angående en sag om propaganda for læsning af børnebøger og vedlægger i den anledning en plakat for læsning af "røde" børnebøger. Plakaten er i farver, og det er naturligvis rigtigt, at bibliotekerne bør stimulere til at læse børnebøger af mange forskellige slags.

Imidlertid forekommer det mig, at plakaten er så propagandistisk i sit indhold, at den ikke burde være udsendt af en offentlig institution.

./.

Jeg har tidligere skrevet til kulturminister Niels Mathiasen angående sagen og har fået et svar, som jeg vedlægger i kopi. Jeg var ikke enig med ham i svaret, og jeg ved ikke, hvad du nu siger til sagen.

Med venlig hilsen

B. Baunsgaard

Bernhard Baunsgaard

100. 6. bok. anl.

26 APR. 1974

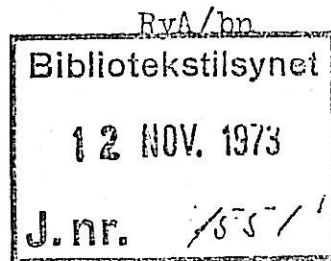
2. kt. j.nr.

239-6-73. (701)

BB/AL

København, den 9. november 1973.

EM. AB. KF: AL

Ministeriet har under dags dato tilskrevet folketingsmand Bernhard Baunsgaard, Christiansborg, således:

"I et brev af 30. oktober 1973 har du spurgt, om jeg har reaktioner med hensyn til plakaten "Kapitalisme - Socialisme", der er udgivet af bibliotekscentralen. Du har i denne forbindelse anført, at offentlige plakater alene bør stimulere til at læse og ikke til at læse bestemte bøger.

Jeg kan oplyse, at den omtalte plakat udsendtes for godt et år siden sammen med 3 andre, Sex, Krig-Fred samt Skolen som de første i en ny serie såkaldte plakathoglistes. Til plakaterne var knyttet boglister - til den her omhandlede, listen læs røde bøger.

Der er intet principielt nyt i dette fremstød. Hensigten er at vække lånernes interesse for at stifte bekendtskab med litteratur om bestemte emneområder. Opfordringen til at læse "røde bøger" kan måske nok forekomme tendensios og ordvalget lidt provokerende, men man må erindre, at folkebibliotekerne jo er forpligtede til at stille et alsidigt materiale til rådighed, uafhængigt af de heri indholdte politiske, religiøse eller moralske synspunkter, og at der derfor først vil være grund til kritik, hvis der ensidigt tilskyndes til læsning af litteratur af én bestemt kategori. Den omtalte plakat er imidlertid blot en af mange opfordringer til at orientere sig om de emner, som folkebibliotekets samlinger giver adgang til at stifte bekendtskab med.

Jeg kan endvidere oplyse, at der indtil for få år siden ikke fandtes børnebøger med socialt indhold. Udsendelsen af plakaten og boglisten er vel ikke uden sammenhæng med, at dette forhold nu har ændret sig.

Jeg vedlægger til din orientering 3 årsberetninger fra bibliotekscentralen, som giver et godt indtryk af, at bibliotekscentralens udgivelser tilgodeser et stort antal emner. "

Hvilket herved meddeles, idet man henviser til bibliotekstilsynets skrivelse af 5. november 1973 (j.nr.1551).

P. M. V.
E.B.

E. Thomsen
E. Thomsen

Bibliotekscentralens børnebiblioteksvirksomhed 1973/74

Skilte til at hænge. Karton, runde med tekster som:
HAR DU LÆST o.s.v.

Børnebogsforfatterportrætter

Børnegenreplakater: DYR - DET VILDE VESTEN - BILER -
HOKUS POKUS

Fagbogslistes for børn (alverdens lande og folk)

Børnebiblioteksplakat

Hobbyindex

Bogmærker

Børnebøger 1973. Katalog

Udstandsede børnebogsfigurer

Billedbøger 1973. Katalog

Arrangementsplakat: Se her hvad der sker -----

Børnebogsserier 73. Katalog

Fagbogslistes for børn (Teknik)

Gode Børnebøger 1973. Katalog

Børneplader 1973. Bogliste

Mønsterliste over voksen-plader til børnebiblioteksbrug

De go'le gamle bøger. 40 års bedste børnebøger. 1920 - 60.
Katalog

Let og godt for børn og unge. Katalog

Børnegenrelistes 1 - 10: SØRGELIGE BØGER - DETEKTIVFOR-
TÆLLINGER - DYR - HESTE - HUNDE -
OPRØRSKE BØGER - RACEPROBLEMER -
SJOVE BØGER - UNG KÆRLIGHED

Teater. Komedier

Decimalklodser + folder. - Dukker. - Billedbånd. - Musik-
alie-indkøbsvejledning.

Bibliotekseentralens børnebiblioteksvirksomhed 1973/74

Skilte til at hænge. Karton, runde med tekster som:
HAR DU LÆST o.s.v.

Børnebogsforfatterportrætter

Børnegenreplakater: DYR - DET VILDE VESTEN - BILER -
HOKUS POKUS

Fagbogslistes for børn (alverdens lande og folk)

Børnebiblioteksplakat

Hobbyindex

Bogmærker

Børnebøger 1973. Katalog

Udstandsede børnebogsfigurer

Billedbøger 1973. Katalog

Arrangementsplakat: Se her hvad der sker -----

Børnebogsserier 73. Katalog

Fagbogslistes for børn (Teknik)

Gode Børnebøger 1973. Katalog

Børneplader 1973. Bogliste

Mønsterliste over voksen-plader til børnebiblioteksbrug

De go'le gamle bøger. 40 års bedste børnebøger. 1920 - 60.
Katalog

Let og godt for børn og unge. Katalog

Børnegenrelistes 1 - 10: SØRGELIGE BØGER - DETEKTIVFOR-
TÆLLINGER - DYR - HESTE - HUNDE -
OPRØRSKE BØGER - RACEPROBLEMER -
SJOVE BØGER - UNG KÆRLIGHED

Teater. Komedier

Decimalklodser + folder. - Dukker. - Billedbånd. - Musik-
alie-indkøbsvejledning.

Notat vedrørende plakaten: Kapitalisme - Socialisme.

Den omtalte plakat "Kapitalisme - Socialisme" udsendtes for godt et år siden sammen med 3 andre, Sex, Krig-Fred, Skolen som de første i en ny serie såkaldte plakatboglistes. Til plakaterne var knyttet boglister - til den her omhandlede listen Læs røde bøger.

Der er intet principielt nyt i dette fremstød. Det svarer ganske til hvad man har gjort i en menneskealder i bibliotekerne, nemlig at vække lånernes interesse for at stifte bekendtskab med litteratur om bestemte emneområder. Opfordringen til at læse "røde bøger" adskiller sig principielt ikke fra opfordringerne til at læse bøger om samfundsforhold, fremmede lande, naturen, frimærker osv.

Det må i denne forbindelse understreges at biblioteket er forpligtet til at stille et alsidigt materiale til rådighed uafhængigt af de heri indeholdte politiske, religiøse eller moralske synspunkter.

Der vil derfor være grund til kritik hvis der ensidigt tilskyndes til læsning af litteratur af én bestemt observans. Den omtalte plakat er imidlertid blot en af mange opfordringer til at orientere sig i de emner bibliotekets samlinger giver adgang til at stifte bekendtskab med.

Det kan oplyses, at der indtil for få år siden ikke fandtes børnebøger med socialistisk indhold. Udsendelsen af plakaten og boglisten må ses som en naturlig konsekvens af at dette forhold nu har ændret sig.

De vedlagte 3 årsberetninger fra Bibliotekscentralen kan give et indtryk af at Bibliotekscentralens udgivelser tilgodeser et stort antal emner.

Aase Bredsdorff

Kopi OK

Fortroligt

X

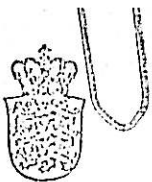
Hr sekretær
K. Ry Andersen
Ministeriet for Kulturelle
Anliggender
Nybrogade 2
1203 København K

Vedlagt sender jeg Dem som aftalt et notat vedrørende
hr Bernhard Baunsgårds skrivelse af 30. oktober 1973
til kulturministeren. I skrivelsen omtales en plakat-
bogliste om børnebøger, og ifølge Deres telefoniske
oplysninger drejer det sig om plakaten:
Socialisme-Kapitalisme og den tilhørende bogliste:
Læs røde bøger - socialistiske børnebøger.

Med venlig hilsen

Aase Bredsdorff

* d.v.s. jeg ville gerne se jer hvor at I kan se det
V.H
Aase

FOLKETINGET
CHRISTIANSBORG

DEN 30. oktober 1973.

Fra 19 31/10 73

Hr. kulturminister Niels Mathiasen
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Jeg talte en gang med dig om en plakat, der var udsendt til bibliotekerne. Da det kun var mundtligt, er det tænkeligt, at du helt har glemt sagen, og derfor skriver jeg til dig om den.

Det drejer sig om en plakat, der er udsendt som reklame for børnebøger. Jeg har modtaget en henvendelse angående plakaten, og jeg må sige, at jeg er enig med manden i, at plakaten har en uheldig tendens. Offentlige plakater bør alene stimulere til at læse, ikke til at læse bestemte slags bøger.

Hvilke reaktioner har du på den ?

Med venlig hilsen

B. Baunsgaard
Bernhard Baunsgaard

Mina. f. kalle. ark.

31 OKT. 1973

2. kl. j.nr.

239-6-73 (2101)

BB/AL